

TERVEYSKESKUKSESSA LÄÄKÄRI ON YHÄ USEAMMIN SIJAINEN

Lääkäritilanne terveyskeskuksissa oli lokakuussa hieman parempi kuin vuotta aiemmin. Vakituksia lääkäreitä ja määräaikaisia sijaisia oli työssä noin sata enemmän kuin edellisenä vuonna.

TEKSTI PIITU PARMANNE, TUTKIJA, SUOMEN LÄÄKÄRILIITTO KUVA SAMI PERTILÄ



Täyttämättömiä tehtäviä, joihin oli haettu, mutta ei ollut saatu lääkäreitä, oli koko maassa yhteensä 136,5. Terveyskeskusten lääkärivaje on nyt 3,5 % kaikista lääkärin tehtävistä. Vaje on pienempi kuin koskaan aiemmin 2000-luvulla, ja se on laskenut vuosittain oltuaan korkeimmillaan 11 % vuonna 2008. Terveyskeskuksen johtavista lääkäreistä 85 % piti lääkäritilannetta kokonaisuudessaan hyvänä. Nyt kaksi kolmasosaa terveyskeskuksista oli sellaisia, joissa ei ollut vajetta ollenkaan. Näiden terveyskeskusten alueella asuu lähes puolet väestöstä.

Parempaan työvoimatilanteen taustalla ovat määräaikaiset sijaiset, joita työskenteli terveyskeskuksissa kaksi kertaa enemmän kuin vuonna 2005. Viime lokakuussa noin 850 tehtävässä eli joka viidennessä vakanssissa oli sijainen. Vakituksia lääkäreitä oli työssä noin 2 500. Terveyskeskuksiin on saatu hyvin sijaisia, kun vuosittain valmistuu

noin 600 uutta lääkäriä, joista käytännössä kaikki ovat yhdeksän kuukautta työssä terveyskeskuksissa suorittaessaan yleislääketieteen erityiskoulutusta.

Sijaisten määrän kasvu on johtanut siihen, että lääkärin vuokraaminen eli ostopalvelu on vähentynyt ja jotkut terveyskeskukset ovat luopuneet siitä kokonaan. Työvoimaa ostopalveluna hankkivat useimmin pienet alle 20 000 asukkaan terveyskeskukset, joiden tehtävistä 16 % hoitui ostopalveluna tai ulkoistuksina. Suuremmissa terveyskeskuksissa nämä osuudet olivat vähintään puolet pienempiä.

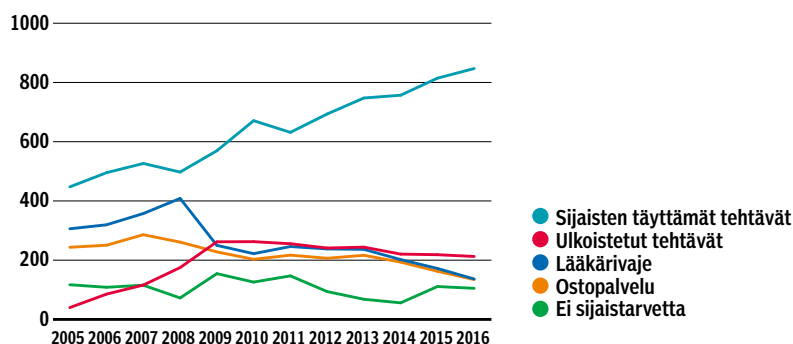
Lääkärin tehtävien ulkoistaminen on ollut myös laskusuunnassa. Vuonna 2009 lääkärintehtävistä oli ulkoistettu 7 %, kun osuus viime lokakuussa oli 5,4 %. Lääkärintyötä oli ulkoistanut yhteensä 47 terveyskeskusta, joista 16 terveyskeskuksen koko lääkäritoiminnasta vastasi yritys. Kunnan ulkopuolista työvoimaa käyttivät eniten Päijät-Hämeen, Kymenlaakson ja Länsi-Pohjan terveyskeskukset.

Alueelliset erot tasoittuvat

Koko maan lääkäritilanne on parantunut vuosittain ja sama kehitys on näkynyt myös sairaanhoitopiirien tasolla. Vaikka alueellisia eroja on edelleen, suurimmat erot olivat tasoittuneet, ja joissain sairaanhoitopiireissä ei ollut lääkärivajetta enää lainkaan. Satakunnan ja Itä-Savon sairaanhoitopiireissä olivat kaikki lääkärintehtävät täytetty viime lokakuussa.

Vaasan sairaanhoitopiirissä lääkärivaje oli maan korkein ja samalla tasolla kuin edellisenä vuonna, jolloin lääkärintehtäviä oli täyttämättä lähes 18 %. Viime lokakuussa alueen joka toisessa terveyskeskuksessa oli lääkärivajetta ja

Lääkärivaje, ostopalvelut, ulkoistetut tehtävät ja sijaisten määrä terveyskeskuksissa 2005-2016



Vaasan kaupungin terveyskeskuksessa oli tutkimuspäivänä täyttämättä 17 lääkärintehtävää.

Vaasan terveyskeskuksesta kerrotaan, että ruotsinkieliselle alueelle on vaikeaa löytää lääkäreitä. Etäisyydet lääkärikoulutusta tarjoaviin yliopistoihin ovat pitkät, ja kilpailu Kokkolan ja Seinäjoen kanssa heikentää entisestään mahdollisuuksia saada Vaasaan lääkäreitä. Lääkärivaje jäi alle kymmenen prosentin tason kaikissa muissa sairaanhoitopiireissä.

Lääkäriiliitto tutki terveyskeskusten lääkärin virkojen ja tehtävien täyttöä lokakuussa. Tutkimus tehtiin yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön, KT Kuntatyöntantajien ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa. Tutkimuksen tiedot kerättiin postikyselynä terveyskeskusten johtavilta lääkäreiltä. Tiedot saatiin kaikista Suomen terveyskeskuksista, joita oli yhteensä 161. ●

Terveyskeskusten lääkäritilanne -tutkimus sisältää tiedot perusterveydenhuollon lääkärin viroista ja tehtävistä sekä niiden täytöstä lokakuun ensimmäisenä keskiviikkona. Tutkimuksessa eivät ole mukana erikoislääkärijohtoiset terveyskeskussairaalat ja liikelaistettu kunnallinen työterveyshuolto.

LÄÄKÄRIVAJE: Kokonaan hoitamatta olevat lääkärintehtävät, joihin on haettu, mutta ei ole saatu lääkäriä.

OSTOPALVELU: Terveyskeskuksen virkapohjaiset tehtävät, joiden lääkärintyö ostetaan yritykseltä tai ammatinharjoittajalta.

ULKOISTAMINEN: Terveyskeskus luopuu määräajaksi virkojen täyttämisestä itse ja ulkoistaa tehtävät yritykselle tai ammatinharjoittajalle.

LISÄTIETOJA TUTKIMUKSESTA:
www.laakariliitto.fi/tutkimus/laakarityovoima/

Lääkärivaje on pienempi kuin koskaan aiemmin 2000-luvulla.